

Pædagogisk årsberetning Fænøsund Friskole 2014.

En årsberetning må nødvendigvis tage sit udgangspunkt i et tilbageblik på året, der er gået. 2014 bød på mange pædagogiske højdepunkter, som alle har det til fælles, at de relaterer sig til vores kerneværdier: kreativitet, refleksion, ansvarlighed, fællesskab og tillid.

Undervisningen

Den daglige undervisning tilrettelægges med udgangspunkt i de undervisnings-og læringsmål, der er gældende i Folkeskolen. På Fænøsund Friskole har man valgt at stå mål med Folkeskolen i alle fag, det betyder, at vi som minimum skal undervise eleverne efter de mål og vejledninger, der ligger for undervisningen i folkeskolen.

Det skal fremgå af lærernes årsplaner, hvorledes de vil tilrettelægge undervisningens indhold, så denne lever op til de krav, der stilles. Ligeledes skal det fremgå, hvordan de har indtænkt differentiering af undervisningen, så alle elever udfordres på skolens værdier, fagligt og socialt. I årsplanerne har lærerne beskrevet, hvordan de arbejder med evaluering i forhold til den faglige undervisning.

Vi skal stå mål med Folkeskolen, men vi skal ikke nødvendigvis følge den samme vej mod målet. I og med at vi har valgt at stå mål med, har vi ret og som friskole vel også pligt til at definere andre veje mod målet.

Nogle af de veje vi følger i løbet af året er:

Morgensang og fortælling.

Vi starter dagen med sang og fortælling i fællesskabet. Det gør vi, fordi vi tror på, at sangen og det levende ord er med til at danne os som mennesker. Når vi ser, hvordan vores elever klassevis står for at afholde morgensang og fortælling i det store fællesskab, så er vi ikke i tvivl om, at vore elever får nogle kompetencer med sig fra Fænøsund Friskole, som ikke kan måles og vejes, men som er med til at give dem en ballast, der vil gøre dem i stand til at stå op og performe foran mange mennesker, netop fordi de har fået troen på, at de kan, og samtidig har lært, at det kræver forberedelse, fordybelse, engagement og fortællekunst at formidle et stof – et budskab – en sang – en historie videre til andre.

Lejrskole:

I maj måned var hele skolen af sted på en stort anlagt og veltilrettelagt fælles lejrskole til Himmerlandsgården uden for Hadsund. Forud for lejrskolen var der arbejdet grundigt med at udarbejde undervisningsforløb, der inkluderede såvel små som store elever. Udgangspunktet for undervisningen var vore værdier. Det var vigtigt at undervisningen og samværet understøttede fællesskabet, og var tilrettelagt så eleverne blev udfordret på den kreative tænkning, at de oplevede på egen krop, hvor vigtig det er, at vi tage ansvar for hinanden - også i undervisningsforløb. Alle skulle have tillid til og opleve, at fællesskabet og ansvarligheden fremmer den enkeltes udvikling fagligt som socialt.

At flytte 165 elever, personale og en håndfuld forældre ud af deres vante rammer kræver megen logistisk planlægning. Hvad skal vi have at spise, hvor mange frikadeller spiser 200 mennesker, hvor mange liter mælk drikker de osv. Hvor skal de sove, hvornår skal der være ro, hvem har nattevagten, hvem dækker bord, hvem har ansvaret for dit og dat og dut. På Fænøsund Friskole har vi tradition for at nedsætte arbejdsudvalg, der gennemtænker alt ned til mindste detalje, dette arbejde er der en gruppe af personalet, der har arbejdet med i løbet af 2013 og frem til maj 2014. Efterhånden som vi kom tættere på tidspunktet

for lejrskolens afholdelse, blev vi alle involveret i planlægningen. Jeg er sikker på, at den fine evaluering vi fik fra elever, forældre og ansatte efterfølgende skyldes, at personalet havde lavet et meget stort forarbejde.

Ældste gruppens lærere følte sig udfordret på lejrskolens placering op til tiden for afholdelse af afgangsprøverne. De var bekymrede for, om 9.klasse kunne rumme at være afsted netop på dette tidspunkt, om eleverne havde tid nok til at arbejde med synopse skrivningen i dansk og engelsk, og set i bakspejlet så var eleverne og lærerne pressede på tiden. Men de kom i mål og endda med flotte resultater. Det er dejligt at opleve, at de kompetencer eleverne erhverver sig gennem deres skolegang, også kommer dem til gode, når de skal afslutte deres skolegang på Fænøsund Friskole.

I efteråret var alle atter afsted på lejrskole. Årsagen til at der var 2 lejrskoler i budgetår 2014 var, at skolen oprindeligt havde planlagt den fælles lejrskole til foråret 2013, men da skolen stod og skulle have ny skoleleder, valgte man at flytte den fælles lejrskole til foråret 2014.

Det er vigtigt for mig at understrege, at lejrskole er skole. Det betyder, at der undervises! Undervisningen tager udgangspunkt i det område, lejrskolen er placeret i, det være sig Berlin, Samsø eller Gelsted. Udover at vi bliver beriget rent fagligt af de lokaliteter vi befinder os i, så bliver vi bekræftet i, at vore værdier er levende og har betydning for vores måde at være sammen på, vores tilgang til hinanden, og vores måde at drage omsorg og tage ansvar for hinanden og for fællesskabet.

Det er tydeligt, at den indsats der dagligt gøres for at lære eleverne, hvad vores værdier betyder i praksis, kommer særligt til udtryk, når eleverne flyttes væk fra deres normale hverdag og skal tilbringe alle døgnets timer sammen i uvante omgivelser.

Emneuger – klasselærerdage – venskabsklasser – temaskema – fagdage.

Det er selvfølgelig ikke kun på lejrskoler, at vore værdier udleveres i vores elevgruppe. Det gør de dagligt, det må der ikke herske tvivl om. Grunden til at dette sker er, at personalet på skolen, i alt hvad de foretager sig, skal kunne relaterer deres handlinger, uanset konteksten, til værdierne.

Vores emneuger, klasselærerdage, venskabsklassedage, temaskemaforløb og mellemgruppens ugentlige fag dag planlægges altid med et fagligt mål for øje. Vi arbejder med en skabelon der tager udgangspunkt i målet – hvad ønsker vi, eleverne skal lære, hvilke kompetencer skal de opnå? Hvordan vil vi arbejde for at nå målet, med hvilket indhold, med hvilke metoder og hvordan vil vi sikre os, at vi når de mål, vi ønsker at nå – hvilke evalueringsmetoder vil vi anvende.

Grønt flag.

Fænøsund Friskole er en grøn skole. Det betyder, at vi dagligt har fokus på bæredygtighed i forhold til naturen og miljøet. Skolen har et miljøudvalg bestående af 2 elever fra alle klassetrin fra 4.klasse og op til 9.kl. Miljøudvalget har i år haft særligt fokus på skolens forbrug af el og varme. Det betyder, at miljøudvalget går rundt og slukker lys i alle klasser i forbindelse med frikvarterne og skruer ned for varmen, hvis dette er nødvendigt. Vi har for 7. år i træk fået det grønne flag. Det får vi dels fordi vi arbejder med miljøet – som en emneuge på mellemtrinnet, men også fordi miljørådet udarbejder en rapport, som beskriver, hvorledes vi arbejdet for det grønne miljø igennem hele skoleåret.

I år fik vi overrakt det grønne flag af Borgmester Steen Dalstrøm. Det var en fin oplevelse og Borgmesteren holdt en tale, hvor han fremhævede Fænøsund Friskole, som det gode eksempel for de øvrige skoler i kommunen i forhold til miljøarbejdet.

Inklusionsundervisning.

På Fænøsund Friskole er der elever der i kortere eller længere tid, har brug for et fagligt skub. I samarbejde med forældrene aftales der et forløb for den enkelte elev. Det kan være undervisning på hold med en eller to andre elever, eller der kan være eneundervisning. Fælles for forløbene er, at det er et tilbud, at det ikke er permanent, at det er elevens lærere, der i samarbejde med forældrene, indstiller til skolens inklusionsudvalg, at den pågældende elev, vil profitere af et inklusionstilbud.

Skolen modtager inklusionsmidler fra ministeriet og er forpligtet på at bruge midlerne til at skabe undervisningstilbud, der fremmer den enkelte elevs mulighed for at lære så meget som muligt.

På Fænøsund Friskole får vi midler, der svarer til 15 lektioner om ugen. Vi har opdelt året i fire perioder, således at det er muligt for eleverne enten at stoppe – holde pause – eller få et tilbud – med relativ kort varsel. De lærere, der har inklusionstimer, afholder sammen med skolens souschef Tabita Radoor Jensen 4 årlige møder, hvor de evaluerer de forløb, der er i gang, og hvor de aftaler, hvorledes de nye forløb skal tilrettelægges og med hvilke elever.

It – tavler og undervisning.

Sidste år fik vi interaktive tavler i alle undervisningslokaler. Det betød, at vi fik mulighed for at anvende et redskab, som understøtter vores undervisning. Vi skulle lære at bruge tavlerne og den interaktive undervisnings muligheder. Det er min oplevelse, at alle har taget denne nye mulighed til sig. Vores forudsætninger var meget forskellige, men alle har taget udfordringen til sig og implementerer i dag it i den daglige undervisning. Eleverne er glade for den afveksling i undervisningens tilrettelæggelse som tavlerne giver, og det er tydeligt, at de nye muligheder har skabt en anden læringsplatform. Interaktive tavler gør i sig selv ingen forskel. Det er de didaktiske overvejelser der gør forskellen for elevernes læring. Det vil sige at det er lærernes faglige og pædagogiske overvejelser i forhold til formidling og læring, der gør forskellen. It er et redskab til læring.

Folkeskole reformen.

I august 2014 trådte folkeskolereformen i kraft. Reformen fik den umiddelbare indflydelse på Fænøsund Friskole, at bestyrelsen valgt at indføre engelsk fra 1.klasse og tysk fra 5.klasse.

I forbindelse med reformen blev der på Fænøsund Friskole afholdt et dialog møde i foråret, hvor forældrene drøftede hvilke forventninger, de havde til deres skole i forhold til faglighed, trivsel, sundhed, bevægelse og lejrskole. I forlængelse af dialogmødet besluttede bestyrelsen, at Fænøsund Friskole fortsat skal stå mål med folkeskolen.

Frihjulet og førskolen.

I skrivende stund er der 80 elever i vores fritids tilbud – Frihjulet. Det er rigtig mange børn og skyldes selvfølgelig, at vi den 2. marts bød vores førskole børn velkommen på Fænøsund Friskole. Efter sommer er vi igen nede på det normale antal børn. Vi har 65 børn i Frihjulet. Det er mange børn på relativ lidt plads.

Frihjulet har lige som skolen et pædagogisk indsat område. I år har det været støj. Støj forstået på den måde, at der har været og er fokus på, hvordan vi taler sammen og til hinanden, hvornår der skal være ro, hvad der er "legelarm" – altså god larm, hvad der er "drillelarm" – altså dårlig larm osv.

Mange mennesker samlet på få m² generer støj. For at afhjælpe støjgener er der netop opsat lyddæmpende plader i Frihjulet. Det har været en ønske fra personalet i flere år. Så dejligt at det nu er indfriet.

Personalet i vores "fritter" løber stærkt, og uanset den gode vilje, så er det ikke muligt for dem at være alle steder på én gang. Det betyder, at børnene sagtens kan finde "voksenfrie" zoner, hvor de kan hygge sig og lege. Ind i mellem så går det galt og legen går i hårdknude. Så kan det være svært selv at løse konflikten. I de situationer, er det vigtigt at fortælle til børnene, at de skal søge en voksen, der kan guide dem i konfliktløsningen.

Frihjulet har – som resten af skolen – mange traditioner. Jeg vil særligt fremhæve to. Nemlig det årlige Fritter marked med efterfølgende cafe. Det er en fornøjelse at opleve det engagement børn og voksne lægger for dagen. Et andet højdepunkt i Fritteren er den årlige overnatning. I år var temaet Fremtiden. Hold da fast hvor var der lagt mange kræfter i at få skabt den rigtige fremtidsstemning fra såvel personale som børn. Dejligt efterfølgende at høre børnene fortælle om, alt det de oplevede - og Dorte ved du hvad, vi sov næsten ikke!!

Pædagogisk indsatsområder 2014.

I 2014 har vi haft 2 pædagogiske udviklingsområder. Vi har arbejdet med evalueringsmetoder i relation til alt, hvad vi foretager os i forbindelse med at holde skole. Og vi har arbejdet med at afdække og beskrive, hvorledes vi afholder elevsamtaler, med hvilket formål, med hvilket mål og med hvilket indhold.

Evaluering.

Vi igangsatte et stort udredningsarbejde i forhold til at få skabt et overblik over, hvilke metoder vi rent faktisk anvendte. Det viste sig, at vi anvendte mange meget forskellige metoder, alt efter hvilken situation, hvilket område og hvilket forløb vi evaluerede. Vi havde stor gavn af at få afdækket og samlet det vi allerede gjorde. Vi valgte at udarbejde et evalueringskatalog over kendte metoder samt forholde os til og få kendskab til de metoder, som Evalueringsinstituttet EVA anbefaler som evalueringsredskaber i forhold til undervisning og læringsforløb. Vi sammenskrev alle kendte som ukendte metoder i en evalueringsmatrix. Et hvert udviklingsarbejde risikerer at gå i stå, når fokus fjernes og der sættes fokus på noget nyt. For at undgå dette har vi valgt, at vi fremover skal dokumentere og fremlægge for hinanden, hvilke metoder vi anvender, hvilke der er særlig anvendelige i forhold til elevenes evaluering af deres udbytte af undervisningen, af emneuger, særlige dage osv. hvilke metoder der kan anvendes i forbindelse med planlægning, udførelse og evaluering af undervisningsforløb på lærer niveau og på skoleniveau. Ligeledes skal det fremgå af lærernes faglige årsplaner, hvorledes de tænker evaluering og evalueringsmetoder ind i deres virke.

Elevsamtaler.

Da vi tog fat på arbejdet med elevsamtaler, ønskede vi at få afdækket, hvordan skolen arbejdede med elevsamtaler. Var der nogen systematik? Havde vi det samme mål? Brugte vi elevsamtalerne til det samme? Satte vi mål op for eleverne i samtalen med dem? Det viste sig hurtigt, at der ikke var en entydig skabelon for elevsamtalerne. Det var meget forskelligt, hvordan elevsamtalerne blev afviklet, hvad der blev samtalt om og hvilke mål der blev sat.

I processen blev vi enige om, at der skal være forskel på elevsamtalerne, da samtalerne selvfølgelig skal tage udgangspunkt i den enkelte elev, og da eleverne er forskellige, har forskellige potentialer og behov, så er det naturligt, at vi ikke kan lave en samtalskabelon, som giver mening for samtlige elever. Vi blev enige om, at der skal drøftes nærmeste udviklingsmål for eleven, det være sig faglig, socialt som i relation til vore værdier. Elevsamtalerne vægtes fremover højere, og der afholdes 2 samtaler i løbet af året. Faglærerne får mulighed for at afholde elevsamtaler, hvor der - i samarbejde med eleven - og efterfølgende med forældrene – sættes mål for elevens kommende læringsperiode. Det er vigtigt for os, at målfastsættelsen i første omgang bliver en proces mellem elev og lærer og i næste omgang et samarbejde mellem elev, forældre og

lærer. Det betyder, at den ene af elevsamtalerne bliver placeret umiddelbart før forældresamtalen, således at samtalen bliver en opfølgning på og viderebearbejdning af, de aftaler elev og lærer har indgået.

Læseplaner

Vi igangsatte et læseplansarbejde for It og medier. Dette arbejde er vi rigtig langt med. Det første udkast er sendt ud til lærerne, og vi er i gang med at behandle og videre bearbejde det oplæg, vi har fået fra It-gruppen. Oplægget beskriver, hvad eleverne skal arbejde med inden for de forskellige årgange, samt hvilke færdigheder og kompetencer de løbende skal erhverve sig gennem hele skoleforløbet.

Vi er ligeledes i gang med at udarbejde en læseplan for faget Drama. Dette arbejde fortsættes i 2015 og målet er at vi i løbet af skoleåret 2015-2016 færdiggøre arbejdet.

Idræt er blevet et prøvofag i folkeskolen. Det betyder, at vores elever kan komme til prøve i faget i 9.klasse. På Fænøsund Friskole har vi ingen hal. Det er en udfordring i forhold til fagets faglige mål, da en del af de idrætsfaglige mål, eleverne skal opnå, kræver, at vi har adgang til en hal med f.eks. redskaber til redskabsgymnastik. Skolen kan vælge, at et af delområderne i de færdighedsområder eleverne skal til prøve i er friluftsliv. Det er en fordel for os, da vi har valgt at kombinere idræt og friluftsliv i faget fridræt.

Vi er i gang med at udarbejde en læseplan for fridræt, som beskriver faget formål, mål og hvorledes vi arbejde med faget. Hvad er fagets indhold, hvilke færdigheder og kompetencer skal eleverne erhverve sig gennem skoleforløbet, og hvordan ønsker vi at arbejde med at nå målene for faget.

Bestyrelsens pædagogiske spørgsmål.

Bestyrelsen stillede i 2014 fire spørgsmål til skolelederen, som de ønskede svar på inden udgangen af 2014.

Spørgsmålene lød:

1. Hvordan sikres en højere grad af åbenhed/kommunikation til forældrene i forhold til undervisningsplaner inklusiv mål, delmål, metoder og evalueringsformer?
2. Hvordan sikres en højere grad af fokus på mulighederne for differentieret undervisning?
3. Hvordan sikres fokus og udvikling på disciplinen bevægelse i forbindelse med undervisningen?
4. Vil du sikre udarbejdelsen af udkast til trivsels strategi/politik på klasseniveau med afsæt i konkrete eksempler – hvor langt skal skolen gå for at inkludere?

Samarbejde og kommunikation

Der er udarbejdet en samarbejds- og kommunikations strategi som beskriver, hvorledes skolen samarbejder og kommunikerer med forældrene.

Forældremøder

Det gør skolen blandt andet ved forældremøder. Her er der foreslået at der fremadrettet afholdes 2 forældremøder i løbet af skoleåret. Et møde med fokus på mål for undervisningen i udvalgte fag, et møde med fokus på klassens trivsel. Såfremt der er behov for flere møde kan såvel forældreråd som lærere indkalde klassens forældre til møde.

Forældresamtaler

Der afholdes en forældresamtale i løbet af skoleåret. Såfremt forældre eller lærere har behov for at tale sammen der udover, kan begge parter bede om et eller flere møder.

Nyhedsbreve

Der udsendes nyhedsbreve, hvor der fortælles, hvad der undervises i p.t. hvad målene er med undervisningen og hvorledes der er evalueret. Derudover informeres der om stort og småt i forhold til klassens trivsel, arrangementer m.m.

Skole intra

Der kommunikeres om daglige oplevelser – store som små – positive og mindre positive via forældre intra.

Undervisningsdifferentiering

Bestyrelsen og personalet drøftede i forbindelse med nytårskuren i januar mulighederne for at øge undervisningsdifferentiering i de forskellige fag og klasser. Personalet fortalte, hvorledes de arbejder med at differentiere undervisningen i dag. Hvilke metoder de anvender f.eks. Class room management, materiale differentiering, differentiering i opgaveløsning, individuel råd og vejledning på klassen – i undervisningen og mere formaliseret ved elevsamtalerne.

Elevsamtaler

I kommende skoleår planlægges der med to elevsamtaler mod en i indeværende skoleår. Der planlægges med at faglærerne kan deltage i elevsamtalerne således at elever og lærere i fællesskab får mulighed for at sætte mål for elevernes læring dels i forhold til fagfaglige mål men specielt også i forhold til skolens værdier.

Bevægelse

I forbindelse med fokus på at implementere bevægelse i undervisningen, har skolen en udfordring i forhold til at få fortalt forældregruppen, hvordan vi allerede arbejder med bevægelse som en naturlig del af en lektion. Det er forskningsbaseret viden, at længere end 20 minutter, kan man ikke forvente at elever (og voksne for den sags skyld) kan koncentrere sig. Vi oplever dagligt, at forskerne har ret! Det betyder, at der indlægges bevægelsespauser i løbet af undervisningen. Det kan være en enkelt elev, der lige skal løbe en tur rundt om skolen. Det kan være matematikundervisningen, der foregår som en stafet op og ned ad trapperne, det kan være grammatik undervisningen, der er tilrettelagt som en fysikaktivitet, hvor udsagnsordene skal have smækkes af en fluesmækker. Det kan være en hurtig stopdans. Det kan være skift i undervisningsaktiviteterne, der medfører, at eleverne skal op og bevæge sig, før de går videre med noget nyt.

I frikvarterne igangsættes der aktiviteter, som eleverne kan deltage i, hvis de har lyst. Efter vi har fået renoveret vores legeplads, er der rig mulighed for fysisk udfoldelse i frikvarterne og det er tydeligt at se, at eleverne nyder, de muligheder der har fået.

Sundhed og trivsel

Der er nedsat en gruppe bestående af 4 forældre, 2 bestyrelsesmedlemmer og skolelederen, der arbejder med at få formuleret et oplæg til en sundheds- og trivselspolitik på Fænøsund Friskole. Målet med politikken er, at den skal indgå som en del af skolens arbejde med sundhed og trivsel for alle elever.

Et delelement i skolens trivsels politik er handleplanen for elever og klassers trivsel. Denne plan beskriver, hvilke retningslinjer, der arbejdes ud fra, når en elev eller en klasse mistrives. Bestyrelsen godkendte handleplanen i efteråret 14 og den kan findes på skolens hjemmeside under bestyrelsen.

Personalepolitik og forebyggelse af stress

På en skole skal alle trives for at kunne være og lære – og lære fra sig! Der er derfor udarbejdet en personalepolitik og en politik for forebyggelse og håndtering af stress i relation til personalet. Disse politikker findes ligeledes på hjemmesiden under bestyrelsen.

Endvidere er der som tidligere nævnt igangsat et udviklingsarbejde omkring fridræt.

Pædagogisk indsatsområde skoleår 2015-16

Kommende skoleår har vi valgt klasserumsledelse som vores store pædagogiske indsatsområde. Vi fortsætter med de skibe vi allerede har sat i søen omkring læseplansarbejdet, evaluering og elevsamtaler.

Skolens ånd.

Når jeg viser nye forældre og elever rund på skolen, får jeg ofte at vide, at der er en god stemning på skolen. Det glæder jeg mig over. Jeg bliver også stolt over, at det der har værdi for os, kan ses, mærkes og opleves, når man kommer ind i vores hus. Den grundstemning vi har hos os, er ikke kommet af sig selv, den er i huset, fordi vi alle sammen vil det samme – fordi vi har et tydeligt ståsted i vores grundværdier: Kreativitet, refleksion, ansvarlighed, fællesskab og tillid.

Samarbejde med øvrige frie grundskoler i kommunen.

I Middelfart kommune er vi 4 frie grundskoler. Vi har et godt samarbejde på ledelsesniveau, hvor vi mødes ca. 4 gange årligt, og drøfter de udfordringer vi har fælles, hvor vi sparrer og videns deler med hinanden. Der udover har vi ca. 2 årlige møder med Middelfart Kommunes skolechef Pia Werborg. Det er givende, at mødes med det kommunale system, vi har nogle spændende drøftelser og alvorlige diskussioner. Jeg er sikker på at møderne er med til at fremme den kommunale bevidsthed om, at ca. 20 % af eleverne i Middelfart kommune, har valgt et andet skoletilbud.

Samarbejde med friskoleforeningen.

Vi har et godt samarbejde med Friskoleforeningen og nyder, at de er flyttet til vores nærområde. Vi har ved flere lejligheder benyttet deres lokaler, når vi har haft teamarbejdsdage.

Det er vigtigt for os, at deltage i friskoleforeningens arrangementer og kurser, i den udstrækning det giver mening. Dels for at udvide vores kompetencer, men også for at bidrage med det vi kan til det helt store fællesskab – den frie skoleverden!

Samarbejde med lærerskolen

I år har vi haft en 3.års studerende fra lærerskolen. Samara, som underviser på mellemtrinnet, lidt i lillegruppen og i fridræt. Det er dejligt, at vi har mulighed for at være praktik eller øvelsesskole for de studerende. Det er berigende for os, at blive set på med unge lærerøjne og det er sundt for os, at forholde os til, hvordan vi ønsker at medvirke til at danne den kommende generation af lærere.

I uge 13 var mellemgruppens lærere på Ollerup kurset. I den forbindelse havde skolen fire studerende fra lærerskolen i 3 ugers praktik. De studerende deltog de to første uger i lærernes undervisning og tog gradvis over i undervisningen, således at de oplevede, hvad det reelt vil sige at planlægge og udføre undervisning.

Den sidste uge stod de fire studerende for undervisningen. De havde støtte fra et par af skolens lærere, men planlægningen og udførelsen af undervisningen, var de studerendes opgave.

I år har Ellen og Tabita været på årskursus på lærerskolen. Det ved jeg de har haft megen glæde ved, de er blevet inspirerede og har fordybet sig i emner som inklusion og udeskole.

Personale der deltager i kurser, er forpligtede på at videns dele med deres kollegaer, når kurset er slut. Derfor prioriterer vi, at personalet i den udstrækning det er muligt, kommer på kursus to og to.

Fremtiden

Hvad fremtiden bringer kan ingen spå om. Men jeg håber og tror på, at det fællesskab vi har på Fænøsund Friskole, vil vokse sig endnu stærkere i 2015.

Afrunding af årsberetningen 2014.

Jeg vil slutte min beretning med at sige tak til jer, der gør denne skole mulig. Tak til forældre, elever og personale. Uden jer ingen skole.

Tak for samarbejdet, tak for oplevelser, tak for udfordringer, tak for sjove stunder og tak for tilliden.

Dorte Rud Moubøe
Skoleleder